

Nr 1 2006

Besök vår hemsida www.foreningsarkiven.a.se

I detta nr

- Vårt årsmöte i Betel
- *Ordföranden har ordet*
Årsmötetider
- Bra och kortfattad
information om FSL
- Bildkurs på Nordiska
Museet
- Konferens för folkrörelse-
arkivens chefer

Ordna och Vårda
föreningsarkiven
ges ut av

FÖRENINGSAKIVEN I
STOCKHOLMS LÄN

Postadress

Stockholms Stadsarkiv
Box 22063 10422 Stockholm

Besöksadress

Kungsklippan 6
Tel. 08-508 283 42
Fax 08-508 283 01
Mobil 0733-864127

Hemsida: www.foreningsarkiven.a.se

E-post: info@foreningsarkiven.a.se

Ansvarig utgivare: Uno Sköld
Redaktion: Arnold Härmark
Hans Österberg

Vårt årsmöte i Betel, Svenska Baptistsamfundets anläggning i Bromma

Betel är en plats med många verksamheter. Där finns skolor, utställningar, en musikstudio, konferensutrymmen, matsal och 30 boenderum. Eva Wetterborn har varit där.

Eftersom Baptistsamfundet har vänligheten att låta oss komma och ha vårt årsmöte i deras lokaler i Bromma, så tycker jag att det passar bra att göra en lite presentation av deras verksamhet men kanske i första hand deras utställning och arkiv.

Arkivgruppen består av ett femtontal personer, alla med lång erfarenhet av arbete inom samfundet. I gruppen finns också en utbildad arkivarie.

Arkiv, utställning och gemenskap

Rent praktiskt jobbar man så att 3-4 stycken arbetar med den fantastiskt fina utställningen och de andra med att inventera

och förteckna det mycket stora arkivmaterialet. Gruppen träffas 2 ggr i månaden och förutom jobb med arkiv och utställning så är det naturligtvis ett trevligt tillfälle till gemenskap och social samvaro. Något som är nog så viktigt.

Lokalerna rymmer mycket

Arkivet och utställningen finns i deras lokaler i Bromma, som ovan jord rymmer Betel folkhögskola. Den drivs av Baptistsamfundet och Teologiska Högskolan tillsammans med Missionskyrkan. Betel folkhögskola, som tidigare hette Betelseminariet, har funnits på platsen sedan 1966. Teologiska Högskolan tillkom 2002.

Arkivet har också funnits här sedan 1966 och en första utställning kom på plats 1986. Den utställning som vi kommer att få se på vårt möte är nyuppförd och invigdes 2005.

Delar av arkivgruppen runt fikabordet

Ordföranden har ordet

Årsmötetider

Det är den tid på året då föreningarna har sina årsmöten. Föreningsledare arbetar för fullt med att ta fram en verksamhetsberättelse för det år som har gått. Bokslutet skall sammanställas och räkenskaper och verksamhet skall granskas av revisorer. Sedan får vi hoppas att det blir ett bra årsmöte med ansvarsfrihet för styrelsen. Ny styrelse skall även väljas. Förhoppningsvis blir flera av gamla styrelsen kvar för att få kontinuitet. En förnyelse vill man säkert även ha vilket betyder att nya personer kommer in i styrelsen. Kanske är det personer som lämnar styrelsen som haft en sammanhållande uppgift i styrelsen. Personer som tagit hand om protokoll, skrivelser och andra viktiga handlingar från föreningens arbete. Hur blir det nu med dessa handlingar? Det aktuella lämnas över i en kasse till den nya styrelsen men det mesta blir kanske kvar i en kartong i en garderob. Glöms bort och blir borta. En del av föreningens historia försvinner.

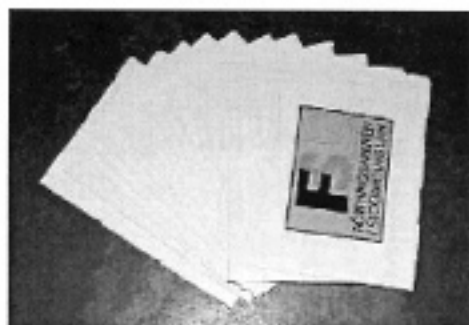
Uno Sköld

Tyvärr är det så här i allt för många föreningar. Vem har ansvaret för detta? Givetvis är det i första hand den lokala föreningen själv. Men dock inte helt. Förtroendevalda och anställda inom distriktsorganisationer, studieförbund, länsbildningsförbundet och självklart vi inom Föreningsarkiven har här ett stort ansvar. Ingen vill väl att ens egens förenings historia skall försvinna? Det engagemang som man lagt ner som ledare har väl ändå betytt något?

Vi måste påverka och vi måste informera. Alla som har en kanal till det lokala föreningslivet måste använda den. Vi inom föreningsarkivet, länsbildningsförbundet och studieförbundet bör använda indirekta kanaler. Har vi en tro på att vårt föreningsarrangemang betytt något måste vi visa detta i handling. Hjälpt oss, ni på alla nivåer, att informera och påverka de lokala föreningarna om hur viktigt det är att föreningens handlingar alltid bevaras på ett betryggande sätt.

Med vänlig hälsning

Uno

Bra och kortfattad information om FSL

En ny broschyr om FSL och dess verksamhet har tagits fram. Den innehåller snabb information om FSL, vilken service som FSL ger och om ASL. Ett par rubriker vädjar till föreningarnas samveten: *Vill Du att Din förenings historia skall försvinna?* och *Hur sköts föreningens arkiv?* Broschyren talar också om hur man enklast får kontakt med FSL.

Broschyren är tryckt i plåboksformat i 10 000 ex. Sprid den till många. Eva på kansliet skickar så många som Du vill ha.

(forts. fr. s.1)

Stor samling av biblar

Lokalerna rymmer också en tredje del, en bibelutställning. Den tillkom genom att Erland Wendel-Hansén, pastor inom samfundet donerade sin privata samling till arkivet. Då väcktes tanken att göra något av detta och idag finns en av Sveriges största bibelsamlingar här.

På utställningen kan man följa baptismens historia. Man kan informera sig om verksamheten i deras kvinnoförbund. Baptismen var en föregångare vad det gällde jämlikhet mellan könen. En annan-

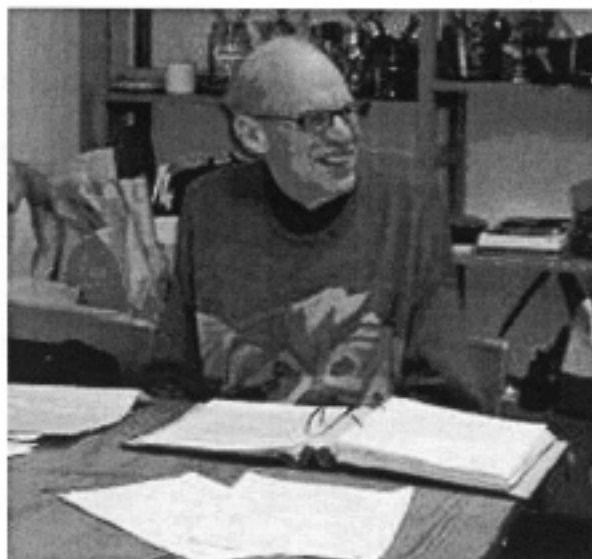
Alice Rinell, född och uppväxt i Kina som barn till missionärer där, visar bilder därifrån.

avdelning handlar om sång och musik. Det är en grundpelare inom baptismen och en av Sveriges äldsta körer är en baptist kör. Man kan lära sig om deras missionsarbete, hur det startade och vad man jobbar med idag.

Vad som slår mig som inte har så mycket förkunskap vare sig om Baptismen eller biblar är att både utställningen och bibelsamlingen är mycket informativa och pedagogiskt uppbyggda och lätta att ta till sig. Intressanta texter och mycket bilder och föremål gör historien levande.

Viktiga handlingar i arkivet

I arkivet finns handlingar från det att baptismen startade i Sverige 1848. De handlingar som förvaras här kommer i första hand från Riksorganisationen, ungdomsförbundet, kvinnoförbundet och från församlingarna i Stockholms Län. Sen har man också ett personregister med viktiga profiler från rörelsen. Även om man vill ta emot material från övriga Sverige för att få en samlad bild så finns inte plats för detta.

Arkivgruppens sammankallande Gunnar Sönerhed jobbar med arkivmaterial

Dopet en grundval

Baptisternas världsallians har ca 41 miljoner medlemmar fördelat på 113 länder. I Sverige finns ca 19 000 medlemmar. Baptism kommer av det grekiska ordet "döpa" eller "neddoppa" och dopet är en av huvudpunkterna i Baptisternas teologi. Man har inte barndop utan man anser att man själv ska fatta beslutet att låta döpa sig.

Baptismen kom till Sverige 1848, Då lät sex personer döpa sig av en dansk pastor vid Vallersvik i Halland och samlades sen i en liten stuga vid Borekulla. Där bildades Sveriges första baptistförsamling.

Sven Lindström och Valter Mattsson tittar framåt

Det var en ganska stor sak för man ska vara medveten om att andliga möten utanför Svenska kyrkans regi vid den här tiden var straffbart.

Man kan fundera på om detta inte bara var starten för baptismen i Sverige utan också starten för själva föreningslivet i Sverige. Detta var en grupp där alla hade samma rättigheter och värde, vare sig man var man eller kvinna, hög eller låg och delade ett gemensamt intresse. Kriterier som idag är utmärkande för föreningar men som man inte sett så mycket av tidigare.

Torsten Johansson

Bildkurs på Nordiska Museet

I samarbete med Nordiska Museets Fotosekretariat anordnade Föreningarkiven i Stockholms län den 7 februari en kurs i identifiering av fotografiska tekniker. Kursen leddes av fotokonservator Torsten Johansson, som har en mycket lång erfarenhet av historiskt bildmaterial från bl a Stockholms stadsmuseum och Kungliga Biblioteket.

Syftet med kursen var att deltagarna skulle lära känna och identifiera olika fotografiska material och tekniker alltifrån 1830-talet till våra dagar. I kursen ingick också kännedom om hur man omhändertar, vårdar och bevarar de olika materialen.

Kursen kostar 1500 kr inklusive lunch och dokumentation. Priset för FSL-medlemmar är 1000 kr. För den som missade förra kurstillfället finns en ny chans den 27 mars. Anmälan skall göras till Fotosekretariatet på Nordiska Museet. Ytterligare information om anmälan etc. kommer att skickas ut till medlemmarna.

Urban Johansson

Konferens för folkrörelsearkivens chefer

En gång om året, i år den 15-16 februari, organiserar Riksarkivet tillsammans med något föreningsarkiv ute i landet en träff där representanter från alla landets föreningsarkiv samlas, utbyter information, diskuterar gemensamma problem mm och i år var vi i Karlstad. Urban Johansson och Eva Wetterborg deltog som representanter för FSL.

Det var Folkrörelsernas arkiv i Värmland som var värd och vi höll till i Arkivcentrum Värmlands lokaler. Lokalerna var tidigare ett folkskoleseminarium från 1920-talet men sen 1998 är det ombyggt och fungerar i dag som arkivcentrum för Folkrörelsernas arkiv, Karlstads kommunarkiv, Landstingsarkivet, Värmlands arkiv och Emigrantregistret Bryggan.

En viktig fråga för konferensen gällde **arkivcentrumbildning**.

Att samverka i gemensamma lokaler har man gjort länge. Skillnaden med ett arkivcentrum är att man då även

jobbar ihop under ett gemensamt tak, man hjälps åt i receptionen, en del har gemensam forsknings-sal mm.

Fördelarna med ett Arkivcentrum kan sammanfattas som: Man spar pengar åt skattebetalarna. Det finns fler arkiv under samma tak, vilket underlättar för forskning. Det är stimulerande för personalen med ett bredare arbetsfält. Man undviker dubbelarbete. Man får en större tyngd i vissa frågor. Det ger små arkiv möjlighet att ge bättre service, längre öppethållande tider tex.

Självklart finns också en del nackdelar: Samarbetsproblem, olika typer av arkiv har olika företagskulturer. Ett litet

arkivs profil kan gå förlorad eller försvagas.

Dag 2 handlade bl a om en web baserad lösning för att registrera in arkivförteckningar etc på ett ganska enkelt vis. Accessprojektet, som beskrevs i förra numret av Ordna och Vårda, redovisades. Första tillfället att söka pengar var under januari och det kom in 800 ansökningar, varav från 400 museum och 200 hembygdsföreningar. En andra ansökningsperiod är nu fram till och med 15 mars. Till slut: Temat för årets Arkivens dag kommer vara "Mat och Dryck"

Eva Wetterborg